

majd mint felajzott húr,
megfeszülve fordul,
kéz fonódik kézzel,
lány legényre nézdel,
frissen, vígan járnak,
megadják a módját!
Kicsit csöndesülnek,
ajtó elé gyűlnek.
Kap egy legény rajta,
párját csókoltatja,
más irigységére,
maga örömére.

Választotta már van:
járja vele, párban.
Nézd a vidám népet,
ez csak a gyöngyélet!
Nézi az anyóka,
fűti az itóka,
végül dalra gyűjtva,
ahogy tudja, fűjja.
Száll a csöndes ének,
könnye hull a vénnek...
Ez az élet sem más:
hol ének, hol sírás...

Fordította: RAB ZSUZSA

Ebben a sarokban...

*Itt áll majd ebben a sarokban
Nemsokára az én koporsóm.
Népem nem hallotta, ha szóltam,
Pedig ő volt vágyam és sorsom.*

*Életét csendben éli az ember
S végül csendben halja halálát.
Itt járt s elment. De sírni nem kell:
Nem kér könnyet, nem akar hálát.*

*A sírnál zsoldár zsong, az utolsó,
Annak, ki elköltözik innen.
Aztán mintha ember, koporsó
Nem lett volna, néma lesz minden.*

RÉDEI KÁROLY szövege alapján
fordította: KÉPES GEZA

Ivan Kuratov (1839–1875) a „zürián-irodalom atyja”, száműzetésben halt meg. Életében, saját neve alatt, egyetlen versét sem láthatta nyomtatásban. 1917 után több kiadást is megérték művei, melyekről monográfiákat, disszertációkat írtak honfitársai. Róla nevezték el a komi irodalmi múzeumot.

M. LEBEGYEV

A szép lány

*Szomorú lett a szép leány,
Arcát könnyek szántják:
Szülei már feleségül
Egy öregnek szánták.*

*„Öreghez, nem, nem megyek én,
Vére kihült ennek —
Inkább vízbe ölöm magam,
Mintsem hozzá menjek”.*

*Fáj a szíve a szép lánynak,
Majdhogy szét nem reped:
„Tűzre kéne hányni mind a
Vén vőlegényeket.”*

*„Hol az én kedves legényem?
Elment hosszú útra.
Talán megjön, talán nem jön,
Csak a nagy ég tudja.”*

*A szép leány nagy bánata
Ezzel nem ér véget,
Apja, anyja, im ezt mondja:
„Elgyűrűzünk téged.”*

*„Nem kell nekem öreg legény,
Széles a szakálla.
Szakállában elveszek mint
Erdőben az árva.”*

Én kedvesem, miért, miért
Hagytál vén legénynek?
Talán megjössz. Én míg élek,
Várni foglak téged!”

Völegény a lányosháznál
Még aznap megjelent.
Együtt ült a szép leánnyal,
Buzgón ivott, evett.

Nem volt foga az öregnek,
Szájából folyt a nyál:
„Kedves apám, kedves anyám,
Ne adjatok hozzám!”

Apja, anyja nem hallgat rá,
Zokog a lány egyre —
Könnyein át semmit se lát,
Élni sincs már kedve,

Esküvőre a templomba
Tódul a sok nép már.
Jön a széles szakállú vén,
Elájul a szép lány.

„Nem megyek a vénhez! Nagy ég,
Hová meneküljek...?”
Hát amint ezt mondta, kint már
Csengettyük csendültek.

Trojka jött s egy ifjú legény
Ugrott ki belőle,
S be az ajtón: „Kedvesemet
Ki vitte el tőlem?”

„Szép legényem, még nem, még nem,
Össze még nem adtak!...”
Szólt a legény most a papnak:
„Az esketést hagyjad!”

Szép lányt széles szakállúnak
Hogy szánhattak társul?
Szép lány széles szakállúval
Nem szívesen társul.

Öreg apó, én leszek itt
A völegény, nem te!...
S tarkójánál megfogta s a
Templomból kitette.

A fogatlan szájú öreg
A nősülést hagyja.
Szép leányt a szép legénnyel
A pap összeadja.

Felvidult a fiatal lány,
Könnye nem patakzik:
Az öreghez mégsem tudták
Feleségül adni.

REDEI KÁROLY szövege alapján
fordította: KEPES GÉZA

Mihail Lebegyev (1877—1951) „a zürjén irodalom nagy örege”, lírikus, próza- és drámaíró. Önálló köteteinek száma tíz fölött jár. 1945 után néhány verse magyarul is megjelent.

I. V A S Z

Szánon

Tágas... Az út véges?
Húzd, lovam, a szánt!
Ez itt a mi édes,
Nagy komi hazánk.

Zord fenyők susognak,
Felfüel az út.
Sötét folyók zúgnak,
Csermely, patak fut.

Kézbe fagy a gyeplő —
Húzd, lovam, a szánt!
Ez a mi tündöklő,
Nagy komi hazánk.

REDEI KÁROLY szövege alapján
fordította: KEPES GÉZA

Ilya Vasz [Vaszilij Litkin költői neve] (sz. 1895) az 1917 után megpezdülő zürjénai irodalmi élet egyik fő szervezője, költő és nyelvész. A húszas évek végén hazánkban tanult, és Budapesten doktorált. Petőfi- és Ady-verseket fordított anyanyelvére. A Magyar Rádióban többször is elhangzott a „Komi lány” című híres verse Weöres Sándor tolmácsolásában.